

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ : เสียงสะท้อนจากผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 Bachelor of Arts in English Curriculum: Reflections from 21st Century Learners

อติศา เบญจรัตนานนท์* และวิมลรัตน์ รัตนญาติ
Adisa Benjarattananon* and Wimonrat Rattanayat

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.เมือง จ.ปัตตานี 94000
B.A. (English), Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Mueang, Pattani, 94000

*Corresponding author, e-mail: adisa.b@psu.ac.th

(Received: Jun 16, 2023; Revised: Oct 16, 2023; Accepted: Oct 27, 2023)

บทคัดย่อ

ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษานั้น แม้ว่าจะมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่กลุ่มที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปรับปรุงหลักสูตรคือกลุ่มผู้เรียนในฐานะลูกค้าหรือผู้ใช้ผลิตภัณฑ์และบริการด้านการศึกษาดังนั้นเสียงของผู้เรียนเป็นดังภาพสะท้อนที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนโดยตรงงานวิจัยชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผ่านมุมมองของนักศึกษาในหลักสูตรจำนวน 90 คน ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 47 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในฐานะนักศึกษาฝึกงานของหลักสูตรฯ ด้วย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) แบบสอบถามนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของหลักสูตรฯ (2) แบบสอบถามนักศึกษาฝึกงาน และ (3) แบบสัมภาษณ์นักศึกษาฝึกงาน ผลการศึกษาค้นคว้านี้แสดงให้เห็นว่าภาพรวมโครงสร้างและรายวิชาเอกในหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในระดับมาก โดยรูปแบบหลักสูตรที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องการคือ หลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning มีรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงหรือได้รับประสบการณ์จริงเพื่อเรียนรู้กระบวนการทำงานและพัฒนาทักษะทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาวการณ์ปัจจุบันและตลาดแรงงาน

คำสำคัญ : หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ เสียงสะท้อน ผู้เรียน

Abstract

The improvement and development of higher education curricula require the involvement of various stakeholders. However, the learners themselves play a vital role as the primary drivers of curriculum enhancement. As the ultimate recipients of educational products and services, their perspectives and feedback are crucial in ensuring that the curriculum meets their specific needs. Therefore, incorporating the voice of learners becomes an indispensable element in aligning the curriculum with their requirements and aspirations. This study aims to examine the curriculum structure of the Bachelor of Arts program in English Language, offered by the Faculty of Humanities and Social Sciences at Prince of Songkla University, Pattani Campus. The analysis focuses on aligning the curriculum with the educational requirements and preferences of 21st century learners. The study involves 90 students enrolled in the program, consisting of 47 third-year students and 43 fourth-year students who were also the internship students of the program. The research methodology utilizes three main data collection instruments: (1) structured questionnaires administered to the third-year and fourth-year students, (2) targeted questionnaires for internship students, and (3) semi-structured interviews conducted with internship students. The research findings indicate that the overall curriculum structure and core courses of the program align with the learners' needs to a high level. A curriculum designed for 21st century learners should embrace an active learning approach. It should incorporate courses and co-

curricular activities that promote the use of the English language, offer students real-world work opportunities, and foster the development of both academic and professional skills. Furthermore, the study suggests the need to enhance the overall quality of the curriculum to align with the current circumstances and labor market demands.

Keywords: Bachelor of Arts (B.A.) in English Curriculum, Reflections, Learners

บทนำ

มหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในฐานะพลเมืองมืออาชีพทั้งในระดับชาติและนานาชาติ กระบวนทัศน์ทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อความคาดหวังของสังคมที่มีต่อคนรุ่นใหม่ที่นอกเหนือจากความรู้ความสามารถในทักษะ 3R's ได้แก่ ทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะการเขียน (Writing) และทักษะคณิตศาสตร์ (Arithmetic) แล้ว ยังจำเป็นต้องมีทักษะ 4C's ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) การสื่อสาร (Communication) และความร่วมมือ (Collaboration) รวมถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและความเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อตอบโจทย์การเป็นพลเมืองโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ความตระหนักในคุณลักษณะสากลดังกล่าวนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่เพียงพอและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความท้าทายที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Wrahatnolo & Munoto, 2018)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นพื้นที่ในการศึกษางานวิจัยชิ้นนี้ ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงนี้ เช่นเดียวกัน ดังปรากฏในวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบันที่มุ่งเน้นการ 1) สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการและนวัตกรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐานเพื่อการพัฒนา ภาคใต้และประเทศ เชื่อมโยงสู่สังคมและเครือข่ายสากล 2) สร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะทางวิชาการและวิชาชีพ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่ปัญญา จิตสาธารณะ และทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์จากการปฏิบัติ และ 3) พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้ใฝ่รู้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ ภายใต้ปณิธานที่จะมุ่งมั่นทำภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยฯ ให้สัมฤทธิ์ผลและตามรอยเบื้องยุคลบาทของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ดังพระราชดำรัสของพระองค์ท่านที่ว่า "ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง" เพื่อนำมหาวิทยาลัยไปสู่ "มหาวิทยาลัยเพื่อนวัตกรรมและสังคม เป็นกลไกหลักในการพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ชายแดนบนฐานพหุวัฒนธรรม มุ่งสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำ 1 ใน 5 ของอาเซียน" (Prince of Songkla University, Pattani Campus, 2022)

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีมหาวิทยาลัยต้องคำนึงถึงในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสากลดังกล่าว คือ การปรับปรุงหลักสูตร และหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ควรเน้นที่การบูรณาการระหว่างองค์ความรู้ที่จำเป็นและการได้สัมผัสประสบการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคตและสามารถเผชิญหน้ากับโลกแห่งความเป็นจริงเมื่อก้าวออกจากรั้วมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรจึงหมายถึงการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพของสังคมต่อไป (Alismail & McGuire, 2015)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มาเป็นเวลานาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรคุณภาพที่พร้อมทั้งความสามารถทางวิชาการ และทักษะสังคมให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนตลอดจนองค์กรระหว่างประเทศผ่านกระบวนการสอนและบ่มเพาะผู้เรียนตลอดระยะเวลาสี่ปีทั้งการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานทั้งในรายวิชาฝึกงาน และรายวิชาสหกิจศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษอย่างมืออาชีพ

แม้ทางสาขาวิชาจะมีการปรับปรุงหลักสูตรฯ ทุกสี่ปี เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ มหาวิทยาลัย และความต้องการของสถานประกอบการ หากเมื่อพิจารณารายละเอียดหลักสูตรฯ ที่ผ่านมา (หลักสูตรฯ ปรับปรุง พ.ศ. 2554) และหลักสูตรฯ ที่ใช้ในปัจจุบัน (หลักสูตรฯ ปรับปรุง พ.ศ. 2560) จะเห็นว่ายังคงมีช่องว่างที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนยุคดิจิทัล การพัฒนาทักษะที่จำเป็นแห่งศตวรรษที่ 21 (3R's and 4C's) นโยบายมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome based education: OBE) รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ดังปรากฏในงานของ Benjarattananon (2017) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีพบว่า นักศึกษาฝึกงานยังขาดทักษะการแก้ปัญหา ความสามารถ

ในการตัดสินใจ และความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวศึกษาเฉพาะ การปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงานหลักสูตร ศศ.บ. สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง 2554) ในมุมมองจากผู้ประกอบการ ในฐานะที่เลี้ยงหรือผู้ดูแลการฝึกงานเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จึงยังไม่ครอบคลุมทุกมิติจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่เป็นอีกหนึ่งเสียงสะท้อนสำคัญในการวางแผนปรับปรุงหลักสูตร ตามที่ Ulla & Winitkun (2017) ได้ระบุไว้ว่า ในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น ก่อนที่จะกำหนดเนื้อหาหรือรายวิชาในหลักสูตร ผู้จัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้หลักสูตรของตนมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์รูปแบบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรฯ และผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งในฐานะผู้เรียนในชั้นเรียนและผู้ประยุกต์ใช้ความรู้ในการฝึกงาน ข้อมูลจากงานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการวางแผนและดำเนินการปรับปรุงทั้งหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษและหลักสูตรอื่น ๆ ที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่โลกแห่งการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์รูปแบบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพโดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 184 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2563 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 47 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกันกับนักศึกษาฝึกงานรวมทั้งสิ้น 90 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบสอบถามนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตร
2. แบบสอบถามนักศึกษาฝึกงานเกี่ยวกับรายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกงาน
3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามนักศึกษาฝึกงานเพื่อ

สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาในหลักสูตรเพิ่มเติม

วิธีดำเนินการ

1. สร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดย
  - 1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 1.2 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.3 สร้างแบบสอบถามนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และแบบสอบถามนักศึกษาฝึกงาน

- 1.4 นำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 0.94 และ 0.92 ตามลำดับ

- 1.5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

- 1.6 จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น

- 2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

- 2.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามในรูปของกระดาษจำนวน 47 ชุด ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และให้ลิงค์แบบสอบถามในรูปแบบ Google form แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน รวมทั้งสิ้น 90 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างครบทุกคน

2.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาฝึกงาน

ผู้วิจัยให้ลิงค์แบบสอบถามในรูปแบบ Google form แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาฝึกงานชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน และได้รับการตอบกลับจากผู้ทำแบบฟอร์มจำนวน 43 ชุด

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาฝึกงาน 10 คน จากจำนวนนักศึกษาฝึกงานทั้งหมด 43 คน โดยเป็นการให้สัมภาษณ์โดยความสมัครใจ หลังเสร็จสิ้นการฝึกงาน ผ่านทางระบบ Zoom Meeting

3. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง (ปริมาณ) โดยมีการกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนน ดังนี้ 4.50 – 5.00 (มากที่สุด) 3.50 – 4.49 (มาก) 2.50 – 3.49 (ปานกลาง) 1.50 – 2.49 (น้อย) 1.00 – 1.49 (น้อยที่สุด) และนำเสนอข้อมูลจากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการนำเสนอรูปแบบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษผ่านมุมมองของ 1) ผู้เรียน ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และ 2) นักศึกษาฝึกงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับหลักสูตร ประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร และความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตร

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร

ความพึงพอใจต่อโครงสร้างหลักสูตร	ปี 4		แปลผล	ปี 3		แปลผล	รวม		แปลผล
	ค่าเฉลี่ย	S.D		ค่าเฉลี่ย	S.D		ค่าเฉลี่ย	S.D	
ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร (ไม่น้อยกว่า 137 หน่วยกิต)	3.95	0.57	มาก	3.89	0.66	มาก	3.92	0.62	มาก
ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)	3.77	0.71	มาก	3.79	0.71	มาก	3.78	0.72	มาก
ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเอก) (ไม่น้อยกว่า 69 หน่วยกิต)	3.77	0.77	มาก	3.87	0.70	มาก	3.82	0.74	มาก
ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาโท) (ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต)	3.84	0.94	มาก	3.89	0.93	มาก	3.87	0.94	มาก
ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)	3.74	0.92	มาก	3.94	0.76	มาก	3.84	0.85	มาก
ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงฝึกงาน (ไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง)	3.58	0.81	มาก	3.32	0.96	ปานกลาง	3.52	0.90	มาก
รวม	3.78	0.79	มาก	3.78	0.79	มาก	3.79	0.80	มาก

จากตารางที่ 1 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อโครงสร้างหลักสูตรโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาโท) ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.94) ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.85) ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเอก) ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.74) ความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.72) และความเพียงพอและความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงฝึกงาน ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.90) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อรายวิชาในหลักสูตร

ความพึงพอใจต่อรายวิชาในหลักสูตร (เฉพาะวิชาเอก)	ปี 4		แปล ผล	ปี 3		แปล ผล	รวม		แปล ผล
	ค่าเฉลี่ย	S.D		ค่าเฉลี่ย	S.D		ค่าเฉลี่ย	S.D	
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	3.67	0.77	มาก	3.68	0.85	มาก	3.68	0.82	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัย	3.86	0.73	มาก	3.53	0.87	มาก	3.73	0.82	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี	3.67	0.80	มาก	3.55	0.68	มาก	3.61	0.75	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	4.09	0.71	มาก	3.85	0.67	มาก	4.01	0.70	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรเอื้อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตได้	4.02	0.85	มาก	4.00	0.74	มาก	4.01	0.80	มาก
การจัดเนื้อหาในหลักสูตรเป็นไปตามลำดับความยากง่าย	3.84	0.96	มาก	3.70	0.80	มาก	3.77	0.89	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรไม่ซ้ำซ้อนกัน	3.74	0.75	มาก	3.43	0.82	มาก	3.58	0.81	มาก
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกันได้	4.02	0.73	มาก	4.18	0.81	มาก	4.08	0.77	มาก
เนื้อหาของรายวิชาตรงตามคำอธิบายรายวิชา	3.74	0.57	มาก	3.79	0.74	มาก	3.77	0.67	มาก
รายวิชามีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน	4.00	0.75	มาก	4.00	0.75	มาก	4.04	0.75	มาก
สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแต่ละรายวิชาเหมาะสม	3.56	0.84	มาก	3.53	0.79	มาก	3.54	0.82	มาก
การจัดรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษามีความต่อเนื่องและเหมาะสม	3.67	0.74	มาก	3.55	0.85	มาก	3.61	0.80	มาก
จำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับเนื้อหาของรายวิชา	4.14	0.70	มาก	3.68	0.67	มาก	3.94	0.71	มาก
รายวิชามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ	3.74	0.78	มาก	3.53	0.67	มาก	3.67	0.74	มาก
จำนวนชั่วโมงสอนของรายวิชาเหมาะสม	4.05	0.71	มาก	3.81	0.70	มาก	3.92	0.72	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความพึงพอใจต่อรายวิชาในหลักสูตร (เฉพาะวิชาเอก)	ปี 4		แปล ผล	ปี 3		แปล ผล	รวม		แปล ผล
รายวิชาที่มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการ คิด วิเคราะห์ การให้เหตุผล และการ แก้ปัญหา	3.88	0.72	มาก	3.79	0.77	มาก	3.83	0.75	มาก
รายวิชาที่มีวิธีการประเมินผลสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของรายวิชา	3.93	0.62	มาก	3.74	0.68	มาก	3.83	0.66	มาก
รายวิชาที่มีการกำหนดวิธีการประเมินผล ที่หลากหลาย	3.74	0.78	มาก	3.64	0.76	มาก	3.69	0.77	มาก
รายวิชาที่มีการใช้สื่อ การสอนที่ หลากหลายและทันสมัย	3.65	0.68	มาก	3.51	0.80	มาก	3.62	0.75	มาก
รวม	3.84	0.75	มาก	3.71	0.76	มาก	3.79	0.72	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรายวิชาในหลักสูตร (เฉพาะวิชาเอก) โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ 3 อันดับแรกในด้านเนื้อหาวิชาในหลักสูตร สามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.77) รายวิชาที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.75) และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.70) และเอื้อให้ผู้เรียน นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตได้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.80) และมีความพึงพอใจ 3 อันดับสุดท้ายในด้าน สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของแต่ละรายวิชาที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.82) เนื้อหารายวิชาในหลักสูตร ไม่ซ้ำซ้อนกัน ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.81) และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.75) และการจัดรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษามีความต่อเนื่องและเหมาะสม ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.80)

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงสร้างและรายวิชาในหลักสูตร

โดยภาพรวมผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่าหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสม มีความน่าสนใจ มีรายวิชาบังคับและ รายวิชาเลือกที่หลากหลายและครอบคลุมทุกทักษะ มีวัตถุประสงค์รายวิชาชัดเจน มีเนื้อหาที่เข้มข้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยและเป็นสากล ทุกวิชาในหลักสูตรสามารถเชื่อมโยงกันได้ทั้งหมด นอกจากนี้ยังเห็นว่าหลักสูตรฯ มีการวางแผนการศึกษาที่สอดคล้องกับชั้นปีของผู้เรียน และรายวิชาที่เปิดสอนมีเนื้อหาที่ต่อเนื่องกันตามลำดับความยากง่าย จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนในแต่ละชั้นปี อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกรายวิชาเลือกเอก ตามความถนัดซึ่งมีทั้งรายวิชาเชิงวิชาการ อาชีพ และงานบริการ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงาน เช่น ครู ติวเตอร์ พนักงานสายการบิน การโรงแรม หรือ โกด์ นักรีวิว เป็นต้น โดยผู้เรียนให้ความเห็นว่ารายวิชาที่เป็น ประโยชน์ในการทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่

1. 417-352 English for Hotel Services เพราะมีทั้งความรู้ในเรื่องของคำศัพท์และเนื้อหาหลากหลายเกี่ยวกับ การทำงานและการบริการในโรงแรม ได้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ วิธีการต้อนรับแขก การจองที่พัก ตำแหน่งงานและแผนก ต่าง ๆ ในโรงแรม เป็นรายวิชาที่ปูพื้นฐานด้าน service mind สร้างบุคลิกภาพและสร้างทักษะในการบริการ ที่สามารถ นำไปใช้ได้จริงทั้งในการฝึกงานและประกอบอาชีพในอนาคต รวมทั้งนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการประกอบอาชีพของ ผู้เรียนได้อีกด้วย

2. 417-354 English for Airline Services เพราะเป็นวิชาที่ทันสมัยและเหมาะกับผู้ที่อยากทำงานหรือคนที่ สนใจงานบริการและงานสายการบิน เป็นช่องทางใหม่ที่สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกงานในอนาคต เนื้อหา มีประโยชน์ เป็นวิชาที่ได้ทดลองปฏิบัติงานจริงในห้อง ทำให้ส่งเสริมความรู้และความมั่นใจก่อนไปฝึกงานหรือทำงานจริงให้แก่ นักศึกษารวมทั้งสามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้ในอนาคต

3. 417-351 Business Writing เพราะเป็นวิชาที่เปิดประสบการณ์การเขียนจดหมายทางการ จดหมายธุรกิจ และ อื่น ๆ ในรูปแบบภาษาอังกฤษที่ดูหรูและมีระดับ เป็นวิชาหนึ่งที่สำคัญมากต่อผู้เรียนทุกสาขาที่สามารถนำไปใช้ได้จริงทั้งในการ ฝึกงาน สมัครงาน และการทำงานในองค์กรต่าง ๆ ที่ในปัจจุบันมีการติดต่อผ่านข้อความการโต้ตอบอีเมลเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น

การมีความรู้ในด้านนี้ย่อมเป็นผลดีต่อผู้เรียน เพราะในการสื่อสารนั้น นอกจากพิจารณาระดับภาษาให้สอดคล้องกับผู้รับแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความสุภาพ ถูกต้อง กระชับ และเข้าใจง่ายของภาษาที่ใช้อีกด้วย

4. 417-342 Thai-English Translation เพราะเป็นรายวิชาที่ทำให้ผู้เรียนรู้เทคนิคในการแปลภาษาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนำไปใช้ได้มากที่สุดในการทำงานเอกสารทางธุรกิจที่มีการติดต่อกับบริษัทหรือชาวต่างประเทศ และงานบริการต่าง ๆ นำไปต่อยอดในงานแปลเอกสารราชการต่าง ๆ แปลข่าว แปลหนังสือ หรือสิ่งที่เราสนใจ ตลอดจนเป็นนักแปล

5. 417-211 English Conversation เพราะเป็นวิชาที่ฝึกทักษะการพูดและเพิ่มความกล้าในการพูดที่สามารถนำไปต่อยอดได้และประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงาน

อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าหลักสูตรควรปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในสังคมโลก รวมทั้งเพิ่มจำนวนหน่วยกิตรายวิชาบังคับเอกเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยเฉพาะทักษะการพูดอย่างจริงจังและทั่วถึง และเพิ่มจำนวนชั่วโมงการฝึกงานจากเดิม 300 ชั่วโมง ซึ่งเป็นระยะเวลาประมาณ 2 เดือน เป็น 400-500 ชั่วโมง หรือระยะเวลาประมาณ 3 เดือน รวมทั้งเสนอแนะว่าหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนของรายวิชาในหลักสูตรนั้น ผู้เรียนให้ความเห็นว่าควรเพิ่มรายวิชาเลือกที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงาน รวมทั้งตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน อาทิ กลุ่มวิชาอาชีพ เช่น English for Health Service Communication, English for Media, English for IT, English for Cruise Services, English for AEC Entrepreneurship และ English for Politics กลุ่มวิชาสื่อสารเกี่ยวกับทักษะการพูด การฟัง การแปลและล่าม เช่น English for Job Interviews, English from Music และ English for Interpreters กลุ่มวิชาทักษะสังคมและวิชาที่เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงานโดยตรง กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ เช่น English for Business Communication กลุ่มวิชาภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ เช่น English for TOEFL/TOEIC, English for Research Writing และกลุ่มวิชาการวรรณคดีและวัฒนธรรม เช่น Poetry and Song Analysis

ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานที่มีต่อหลักสูตรในด้านการนำไปใช้ในการฝึกงาน

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 4 ที่ฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2/2563 และ 3/2563 มีจำนวนทั้งสิ้น 43 คน โดยส่วนใหญ่ฝึกงานในกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรม (41.86%) รองลงมาฝึกงานในองค์กรเอกชน (20.93%) หน่วยงานภาครัฐ (18.6%) รัฐวิสาหกิจ (9.3%) องค์กรศาสนา (6.7%) และองค์กรอิสระ (2.32%) ตามลำดับ โดยให้ความเห็นว่ารายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกงานมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่

1. 417-354 English for Airline Services เพราะ เป็นรายวิชาที่สอนเกี่ยวกับภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานที่ทำงานในสายการบิน มีเนื้อหาที่เอื้อต่อการฝึกงานในสายการบิน เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสายการบิน คำศัพท์และบทสนทนาในสนามบิน ตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ประโยคและสำนวนภาษาอังกฤษที่ใช้ในสนามบิน ซึ่งนักศึกษาที่ฝึกงานในสนามบินสามารถนำความรู้จากรายวิชานี้ไปปรับใช้ได้เต็มที่ในการฝึกงาน รายวิชานี้จึงเป็นวิชาที่มีประโยชน์โดยตรงกับนักศึกษาที่ฝึกงานเกี่ยวกับสายการบิน

2. 417-211 English Conversation เพราะเป็นวิชาที่สอนทักษะการพูด การสนทนาภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสถานการณ์ในการทำงาน นักศึกษาได้เรียนรู้การเรียบเรียงคำพูด และฝึกความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ สามารถนำความรู้ในรายวิชานี้ไปปรับใช้ในการสื่อสารกับลูกค้า และการสนทนากับการให้ข้อมูลลูกค้าต่างชาติผ่านการสนทนาทางโทรศัพท์ รวมไปถึงการพูดคุยเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับลูกค้าผ่านช่องทางออนไลน์

3. รายวิชาที่เกี่ยวกับทักษะการฟังและการพูด (Listening and speaking) เพราะ เป็นรายวิชาที่สอนทักษะการฟังและพูดซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่สามารถนำมาใช้ได้จริงและเป็นทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นที่สุดในการฝึกงานในทุกหน่วยงานที่มีภาษาอังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื้อหาในรายวิชามีการสอนเทคนิคการฟังและพูด มีกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการพูดและฟังให้กับนักศึกษา เช่น การฝึกฟังในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาค้นคืนกับสำเนียงการพูดที่หลากหลาย เนื่องจากในการฝึกงานนักศึกษาต้องติดต่อกับลูกค้าชาวต่างชาติที่มาจากหลากหลายประเทศ ในสถานการณ์ที่ต่างกันไป เช่น การให้บริการคนต่างด้าว การต่อวีซ่าให้นักท่องเที่ยว การประกาศเรียกผู้โดยสารขึ้นเครื่อง รวมทั้งการทำงานล่าม

4. 417-351 Business Writing เพราะ เป็นรายวิชาที่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในการทำงาน เช่น รูปแบบการเขียนจดหมายและจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อติดต่อภายในและภายนอกองค์กรทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนี้เนื่องจากในการฝึกงานนักศึกษาได้นำความรู้ในรายวิชานี้ไปใช้ในการทำชิ้นงานที่พี่เลี้ยงมอบหมาย และทำให้กระบวนการในการทำงานราบรื่นมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการนำความรู้พื้นฐานจากวิชานี้ไปใช้ในการพูดคุยผ่านข้อความกับชาวต่างชาติ ทำคู่มือให้สถานประกอบการ รวมไปถึงการนำไปใช้ในงานตรวจสอบและขอความร่วมมือต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบการอ้างอิงตราฮาลาลกับ ISA ของประเทศอเมริกา จึงคิดว่าวิชานี้เป็นอีกหนึ่งวิชาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงาน อีกทั้งเนื้อหาที่สอนยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถประยุกต์ใช้กับภาษาไทยได้อีกด้วย

5. รายวิชาที่เกี่ยวกับการแปล (Translation) เพราะ เป็นรายวิชาที่มีความสำคัญและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการฝึกงาน ทั้งในการทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือโปรเจกต์ต่าง ๆ ที่ต้องคิดงานเป็นภาษาไทยและแปลเป็นภาษาอังกฤษ เช่น การแปลเอกสาร แปลข่าว แปลหรือตอบกลับข้อร้องเรียนต่าง ๆ แปลจดหมายคณะทูตจากหลากหลายแห่ง แปลเว็บไซต์ของรีสอร์ท แปลเนื้อหาข้อมูลที่ใช้อ้างอิงงานในการทำโปรเจกต์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งการแปลคำศัพท์ให้กับพนักงานคนไทยที่ต้องสื่อสารกับแขกต่างชาติ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงาน ฉะนั้น วิชานี้จึงสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในการพูดและ/หรือการฟังกับชาวต่างชาติและการเขียนชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ นักศึกษาฝึกงานมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อหลักสูตร คือ ทางหลักสูตรควรจัดอบรมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ที่จำเป็นในการทำงาน เช่น โปรแกรม Microsoft Office ให้กับนักศึกษาก่อนออกไปฝึกงาน ควรมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในองค์กรโดยตรง มีการสอนการใช้ศัพท์เฉพาะสำหรับงานในองค์กรให้หลากหลายขึ้น รวมทั้งต้องการให้หลักสูตรฯ ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างจริงจังทั้งระหว่างนักศึกษาด้วยกันและระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาคุ่นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อโครงสร้างหลักสูตรโดยภาพรวมในระดับมากตามลำดับดังนี้ ความพึงพอใจและความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาโท) จำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเอก) จำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป และจำนวนชั่วโมงฝึกงาน ในส่วนของรายวิชาในหลักสูตร (เฉพาะวิชาเอก) ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากในด้านเนื้อหาวิชาในหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ รายวิชาที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และเอื้อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตได้ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่ารายวิชาที่เน้นพัฒนาทักษะการสนทนา การเขียน การแปล และทักษะในการประกอบอาชีพด้านงานบริการเป็นรายวิชาที่มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

เสียงสะท้อนจากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งด้านโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาในหลักสูตร โดยผู้เรียนส่วนใหญ่มองว่าหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเหมาะสมสำหรับการเรียนในระยะเวลาการศึกษา 4 ปี และมีความพึงพอใจในการจัดจำนวนหน่วยกิตในทุกหมวดวิชาของหลักสูตรทั้งวิชาเอกบังคับและวิชาเลือก โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่าหลักสูตรควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงการฝึกงานเพื่อเปิดโอกาสในการเรียนรู้งานที่หลากหลายและเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่รับผิดชอบให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ Anjum (2020) ที่ได้ระบุไว้ว่าในการฝึกงานนั้นนอกเหนือจากโอกาสในการสังเกตสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้ว นักศึกษาฝึกงานควรมีโอกาสได้ใช้ความรู้ในห้องเรียนในสถานการณ์จริงที่ผู้สอนอาจไม่ได้กล่าวถึงหรือให้คำแนะนำ ซึ่งการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงเหล่านี้เป็นประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนจะได้รับจากการฝึกงาน

ด้านรายวิชาในหลักสูตร (เฉพาะวิชาเอก) นั้น ผู้เรียนให้ความเห็นว่ารายวิชาที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเนื้อหาในรายวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับรายวิชาอื่น เป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตได้ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าหลักสูตรควรปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในสังคมโลก เนื่องจากในบางรายวิชายังขาดความน่าสนใจและไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และกล้าแสดงออกเพราะเน้นเนื้อหาหรือทฤษฎีมากกว่าการฝึกและ/หรือลงมือปฏิบัติ และควรเพิ่มรายวิชาเลือกที่หลากหลาย โดยเฉพาะรายวิชาเลือกที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Wichiranon *et al.* (2019); Chantaduang *et al.* (2020); และ Jiropas & Lapi-e (2021) ที่พบว่าใน

การปรับปรุงหลักสูตรนั้น ควรมีการปรับปรุงรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา บูรณาการบางรายวิชาเข้าด้วยกัน รวมทั้งจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อความต้องการของผู้เรียน มีรายวิชาที่เน้นการฝึกฝนทักษะ ประสบการณ์เชิงปฏิบัติตามวิชาชีพที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้จริง มีรายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาที่ 3 เช่นภาษาจีนและภาษารัสเซียให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน และปรับปรุงสื่อการสอนและเทคโนโลยี ให้มีความทันสมัยมากขึ้น

ในส่วนของกลุ่มรายวิชาที่ผู้เรียนมองเห็นว่ามีความสำคัญ ควรคงไว้ และควรเพิ่มเติมในหลักสูตรเป็นอย่างยิ่ง คือรายวิชาเชิงวิชาการ อาชีพ และงานบริการ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนให้ความสำคัญกับการนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ในอนาคต ทั้งในการทำงานและศึกษาต่อ ดังที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาฝึกงานได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายวิชาของหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกงานมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ รายวิชา English for Airline Services รายวิชา English Conversation รายวิชาที่เกี่ยวกับทักษะการฟังและการพูด (Listening and speaking) รายวิชา Business Writing และรายวิชาที่เกี่ยวกับการแปล (Translation) และเสนอแนะให้หลักสูตรเพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในองค์กรโดยตรง มีการสอนการใช้ศัพท์เฉพาะสำหรับงานในองค์กรให้หลากหลายขึ้น รวมทั้งต้องการให้หลักสูตรใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างจริงจังทั้งระหว่างนักศึกษาด้วยกันและระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาคุ้นชินกับการใช้ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะรายวิชาและการสร้างบรรยากาศในการใช้ภาษาอังกฤษดังกล่าวเป็นรายวิชาที่เน้นการฝึกทักษะเฉพาะทางรวมทั้งฝึกทักษะการฟังและการพูดซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นทั้งการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการฝึกงาน สอดคล้องกับที่ Gagalang (2020) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเฉพาะทางในสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม วิชาการและวิชาชีพที่หลากหลายจะทำให้บัณฑิตมีคุณสมบัติที่โดดเด่นและแตกต่างจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในสาขาอื่น รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการสร้างศักยภาพให้บัณฑิตก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

นอกจากการสะท้อนมุมมองด้านองค์ความรู้ภาษาอังกฤษแล้ว ผลการวิจัยในครั้งนี้นี้ยังแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้เรียนปัจจุบันต้องการนอกเหนือจากความรู้ในสาขา คือทักษะที่จำเป็นที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 หรือทักษะแห่งอนาคต (Skills for the future) อาทิ ทักษะการเรียนรู้และการคิด (Thinking skill) ความรู้พื้นฐานไอซีที (ICT literacy) ความเป็นพลเมืองที่ดี (Citizenship) การเรียนรู้ในอาชีพ (Learn about careers) เนื้อหาความรู้ (Content) และทักษะชีวิต (Life skills) ตามที่ Phonok (2016) ได้ระบุไว้ รวมทั้งยังต้องการการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนในการฝึกงาน รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลรายชื่อสถานประกอบการที่ใช้ภาษาอังกฤษในการฝึกงานหรือมีการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ และให้ทางคณะฯ เพิ่มรายวิชา Computer program เป็นวิชาเฉพาะของทุกหลักสูตรในคณะ และต้องการให้ทางหลักสูตรจัดอบรมการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ที่จำเป็นในการทำงานก่อนฝึกประสบการณ์จริง และหากเป็นไปได้ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกงานให้มากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสในการเรียนรู้งานที่หลากหลายและเพื่อให้เข้าใจเนื้องานที่รับผิดชอบให้มากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะดังกล่าวคือภาพสะท้อนสำคัญที่หลักสูตรพึงตระหนักในการปรับปรุงหลักสูตรซึ่งหมายรวมถึงตัวผู้สอนและการจัดการเรียนการสอนด้วยนั่นเองในการที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ได้ โดยปรับโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหารายวิชา รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับที่ Ulla & Winitkun (2017) ได้ระบุไว้ว่า ในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น ผู้จัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนก่อนที่จะกำหนดเนื้อหาหรือรายวิชาในหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรของตนมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป ผลการศึกษาทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สามารถผลิตผู้เรียนที่มีความพร้อมที่จะก้าวไปเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่มีทั้งความรู้ด้านเนื้อหา ทักษะเฉพาะ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในการทำงานและดำรงชีวิต ทั้งนี้ ความคิดเห็น ความต้องการและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้เรียนที่หลักสูตรได้รับในครั้งนี้นี้ จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงและการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์รูปแบบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าภาพรวมโครงสร้างและรายวิชาเอกในหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในระดับมากทั้งในด้านความเพียงพอและความเหมาะสม

ของหน่วยกิตทุกหมวดรายวิชา เนื้อหารายวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา โดยทั้งผู้เรียนและนักศึกษาฝึกงานให้ความเห็นว่ารายวิชาที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานคือ รายวิชาทักษะการฟัง การพูด การแปล และรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการประกอบอาชีพ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รูปแบบหลักสูตรฯ ที่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องการคือ หลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงหรือได้รับประสบการณ์จริง เพื่อเรียนรู้กระบวนการทำงานและพัฒนาทักษะทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและตลาดแรงงาน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงรายวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรหรือผู้สอนอาจทำวิจัยที่ศึกษาเฉพาะเจาะจงไปที่รายวิชานั้น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงทั้งรูปแบบการสอนและเนื้อหารายวิชาของตนเองได้โดยตรง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

เอกสารอ้างอิง

- Alismail A., H. & McGuire, P. (2015). 21st century standards and curriculum: current research and practice. *Journal of Education and Practice*, 6(6), 150-154.
- Anjum, S. (2020). Impact of internship programs on professional and personal development of business students: a case study from Pakistan. *Future Business Journal*, 6(1), 1-13.
- Benjarattananon, A. (2017). Satisfaction of the establishments for the English major trainee students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University. *Academic Services Journal Prince of Songkla University*, 28(2), 184-194. (in Thai)
- Chantaduang, K., Sutakote, C. & Toochaleesrithin, S. (2020). An evaluation of Sakon Nakhon Rajabhat University's Bachelor of Business English curriculum (revised 2012). *Journal of Graduate School*, 17(76), 10-16. (in Thai)
- Gagalang, J. L. (2020). Employers' perspectives on English-major graduates' attributes, skills, and personal qualities. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt / Egyptology*, 17(2), 460-472.
- Jiropas, A. & Lapi-e, A. (2021). The curriculum evaluation on Bachelor Degree of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Science Thaksin University. *School of Administrative Studies Academic Journal* 4(2), 65-83. (in Thai)
- Phonok, C. (2016). *Thaksa haeng satawat thi 21* [Online]. Retrieved May 10, 2022, from: <http://www.royin.go.th/?knowledges>. (in Thai)
- Prince of Songkla University, Pattani Campus. (2022). About PSU: Vision, mission, and determination. Retrieved March 28, 2022, from: <http://www.pn.psu.ac.th/web/?page=introduce2>
- Ulla M., B. & Winitkun, B. (2017). Thai learners' linguistic needs and language skills: implications for curriculum development. *International Journal of Instruction*, 10(4), 203-220.
- Wichiranon, S., Arunreung, A., & Kaewlai, J. (2019). The 21st century skills of English for International Communication graduates desired by employers. *RMUTP Research Journal Humanities and Social Sciences* 4(2), 15-28. (in Thai)
- Wrahatnolo, T. & Munoto. (2018). 21st centuries skill implication on educational system. *IOP Conf. Ser.: Materials Science and Engineering*, 296, 012036.